

РЕЦЕНЗІЇ

Р. А. Калужний,
доктор юридичних наук, професор

ДЕРЖАВА. ПОЛІТИКА. ІНФОРМАЦІЯ.

В умовах глобалізації інтеграція національного інформаційного простору у світову інфраструктуру є одним з важливих складних завдань, що потребує розроблення і впровадження виваженої державної інформаційної політики.

Сьогодні процес осмислення накопиченого світового досвіду до формування концепції державної інформаційної політики знаходиться в активній фазі. У науковій, освітянській, управлінській, політичній еліті спостерігається достатньо широкий спектр думок про те, яку модель розвитку інформаційної політики, а особливо правового регулювання державної інформаційної політики вважати оптимальною, що із світового досвіду необхідно прийняти, а від чого відмовитись. При цьому забезпечення об'єктивності можливо лише на підставі забезпечення системного і комплексного підходів.

Серед багатьох наукових праць подібної орієнтації, опублікованих останнім часом, вважаємо виокремити монографію «Державна інформаційна політика України: стан та шляхи реалізації»*. Автор монографії – кандидат юридичних наук, доцент Ірина Сопілко – поставила за мету дослідити головні тенденції формулювання концептуальних засад щодо правової природи, методологічних засад формування неопарадигми, правового регулювання і напрямів удосконалення державної інформаційної політики України.

Обрані засадничі принципи видання дозволили автору науково точно і повно простежити суперечливий шлях розвитку наукових досліджень теоретико-правових засад формування та реалізації інформаційної політики, а також викласти новаторський підхід через подання багатофункціональної моделі матриці наукових підходів до розуміння та визначення поняття «державна інформаційна політика».

Запропоноване наукове дослідження складається зі вступної частини, чотирьох розділів, висновків та списку використаних джерел. У вступній частині авторка досить ґрунтовно окреслює актуальність проблеми та її значущість для української науки інформаційного права.

Логіка дослідження проблем, поставлених у монографії, полягає в переході від наукового аналізу конкретних обставин, що впливають на формування і реалізацію державної політики, до висновків узагальненого, абстрактного характеру. Розгляд питань нормативно-правового регулювання державної інформаційної політики здійснюється на підставі сформульованих положень, що носять загальний характер щодо конкретних особливостей.

Перший розділ «Методологічні засади дослідження державної інформаційної політики України» рецензованої праці містить у собі аналіз загального масиву наукових розробок за темою дослідження. Результатом проведеного дослідження стала аргументація позиції стосовно детермінації періодизації парадигми інформаційної політики трансформацією сукупностей знань про: інформаційне суспільство, інформаційну безпеку, інформаційне право, інформаційну цивілізацію і, власне, інформаційну політику. Ці теоретичні ряди і покладено в основу структурування інформаційної політики на складові.

Обґрунтовано засади теорії інформаційної політики, які, на думку автора, - це логічно взаємозалежна та взаємообумовлена система категорій, понять і принципів, які інтерпретують сутність інформаційної політики України. Запропонована автором теорія має ставити сферу наукових знань, в рамках якої вироблятимуться не тільки абстрактні теорії та метафізичні поняття й категорії, а й конкретні пропозиції щодо різних, у тому числі другорядних аспектів реалізації інформаційної політики, заходи з контролю та підвищення ефективності її здійснення. Підкреслюється, що дана теорія сприятиме створенню організаційно-правових, інформаційних, методичних, кадрових, ресурсних та інших передумов та умов для успішної реалізації державної інформаційної політики в цілому.

* Рецензія на монографію Сопілко І. М. Державна інформаційна політика України: стан та шляхи реалізації [монографія] / Ірина Миколаївна Сопілко. – К.: «МП Леся», 2014. – 420 с.

Другий розділ «Методологічні засади формування неопарадигми державної інформаційної політики» присвячений аналізу конкретних питань, пов'язаних з теоретичним алгоритмом моделі пізнання інформаційної політики, яка складається із таких елементів: інформаційна феноменологія; інформаційна гносеологія; інформаційна онтологія; інформаційна аксіологія.

В цьому напрямі відстоюється точка зору, що недостатня розробленість даних питань може призвести до спонтанного, неконтрольованого розвитку інформаційного суспільства, нездатності державної інформаційної політики сформувати надійні механізми гарантування законних інформаційних прав та інтересів.

Висловлена авторська думка відносно того, що однією з успішних умов виходу з цієї кризи є звернення наукової уваги на теоретичні питання формування методології інформаційної політики, яка здатна надати новий поштовх теоретичним роботам з інформаційного права і сприяти не лише удосконаленню інструментарію пізнання об'єктивної дійсності, а й формувати конкретні пропозиції щодо реалізації державної інформаційної політики.

У третій частині монографії «Правове регулювання державної інформаційної політики України» досліджуються питання структури, змісту та правового регулювання державної інформаційної політики та правові основи реалізації державної інформаційної політики в зарубіжних країнах.

Акцентовано увагу на тому, що в Україні вже створено значний масив законодавчих і підзаконних нормативних актів, які є базою нормативно-правового регулювання державної інформаційної політики, а також, на думку автора, структура правового регулювання – це внутрішня будова та зовнішня форма організації системи нормативних актів в інформаційній сфері.

Спираючись на закордонний досвід, автором сформульовані напрями удосконалення державної інформаційної політики в Україні.

Четвертий розділ присвячено розгляду напрямків удосконалення державної інформаційної політики України. На підставі узагальнення наукових думок та поглядів із зазначеного приводу зроблено висновок, що від визначення інформаційної ідентичності залежить збереження української ментальної та духовної, культурно-історичної самобутності, розвиток власного світу.

При характеристиці інформаційно-правової культури як парадигмального дороговказу державної інформаційної політики увага приділяється формуванню нової інформаційної ідеології, теорії інформаційної політики. Цей особистісний план розгляду інформаційної культури обумовлює основні напрями української культурології інформаційної політики, стимулюванню дослідження проблем інформаційно-правової культури особи, суспільства і держави.

Вважаю, що монографія Сопілко І. М. «Державна інформаційна політика України: стан та шляхи реалізації», безсумнівно, компенсує прогалини у вітчизняній доктрині державної інформаційної політики у частині, власне, правового регулювання, а також є першим в Україні такого роду інтелектуальним виданням, спрямованим на розширення й поглиблення правознавчих досліджень, підвищення інформаційно-правової культури і правосвідомості громадян.